

شخصیت و اختلالات مرتبط



دکتر فرشاد شبانی

روانشناس بالینی

عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی مشهد

Personality Traits- The Big 5



Trait	Description
O penness	Being curious, original, intellectual, creative, and open to new ideas.
C onscientiousness	Being organized, systematic, punctual, achievement oriented, and dependable.
E xtraversion	Being outgoing, talkative, sociable, and enjoying social situations.
A greeableness	Being affable, tolerant, sensitive, trusting, kind, and warm.
N euroticism	Being anxious, irritable, temperamental, and moody.

تعریف و تقسیم بندی روانپزشکی



DSM-V: اختلالات شخصیت به عنوان الگوی پایداری از تجربه و رفتار درونی

در افراد ۱۸ سال به بالا تشخیص داده میشود

- اختلالات به سه دسته عمده تقسیم میشوند
- ۱- عجیب و نامتعارف (پارانویید-اسکیزوئید-اسکیزوتایپال)
- ۲- هیجانی و خودنما (ضد اجتماعی-نمایشی-خودشیفته-مرزی)
- ۳- ترسو و مضطرب (دوری گزین-وابسته-وسواسی-جبری)

۴ بعد خلق و خو



- آسیب پرهیزی (Harm Avoidance): عصبی و بدبین در برابر فعال و خوش بین
- نوجویی (Novelty seeking): تکانشی و واکنش سریع در برابر سخت و واکنش کند
- وابستگی به پاداش (Reward dependence): گرم و در جستجوی تایید در برابر سرد و منزوی
- پشتکار (Persistence): تلاشگر و هدفمند در برابر دلسرد و دیرباور

اختلالات شخصیتی دسته A



• دسته اختلالات شخصیتی با تفکر و یا رفتار غیر عادی و عجیب و غریب.

۱. اختلال شخصیتی پارانوئید
۲. اختلال شخصیت اسکیزوئید
۳. اختلال شخصیت اسکیزوتایپال

ویژگی اختلال شخصیت پارانویایی



- الگوی پایدار سوطن و عدم اعتماد به دیگران
- حساسیت زیاد و عاطفه محدود
- با استفاده از مکانیسم دفاعی فرافکنی افکار را به سایرین نسبت میدهند
- شیوع: بین ۰/۵٪ تا ۲/۵٪
- در مردان بیشتر از زنان دیده میشود

اختلال شخصیت اسکیزوئید



- علامت : تنهایی مفرط و پرهیز از روابط اجتماعی
- گوشه گیر و درونگرا

• میزان شیوع : ۷/۵٪ کل جمعیت
بعضی مطالعات شیوع در مردان دوبرابر زنان
شروع در کودکی

اختلال شخصیت اسکیزوتایپال



- پرهیز از روابط اجتماعی از لحاظ عاطفی سطحی و از نظر اجتماعی ناپخته
- نابهنجاری در تفکر و ادراک تکلم و رفتار
- افکار خرافی تفکر سحرآمیز عقاید انتساب اشتباه حسی و مشخص
- شیوع: ۳٪ کل جمعیت

اختلالات شخصیتی دسته B



دسته اختلالات شخصیتی با تفکر یا رفتار بیش از حد احساساتی و نمایشی و غیر قابل پیش بینی

۱. اختلال شخصیت ضد اجتماعی
۲. اختلال شخصیت مرزی
۳. اختلال شخصیت نمایشی
۴. اختلال شخصیت خودشیفتگی

اختلال شخصیت ضد اجتماعی (سایکوپات)

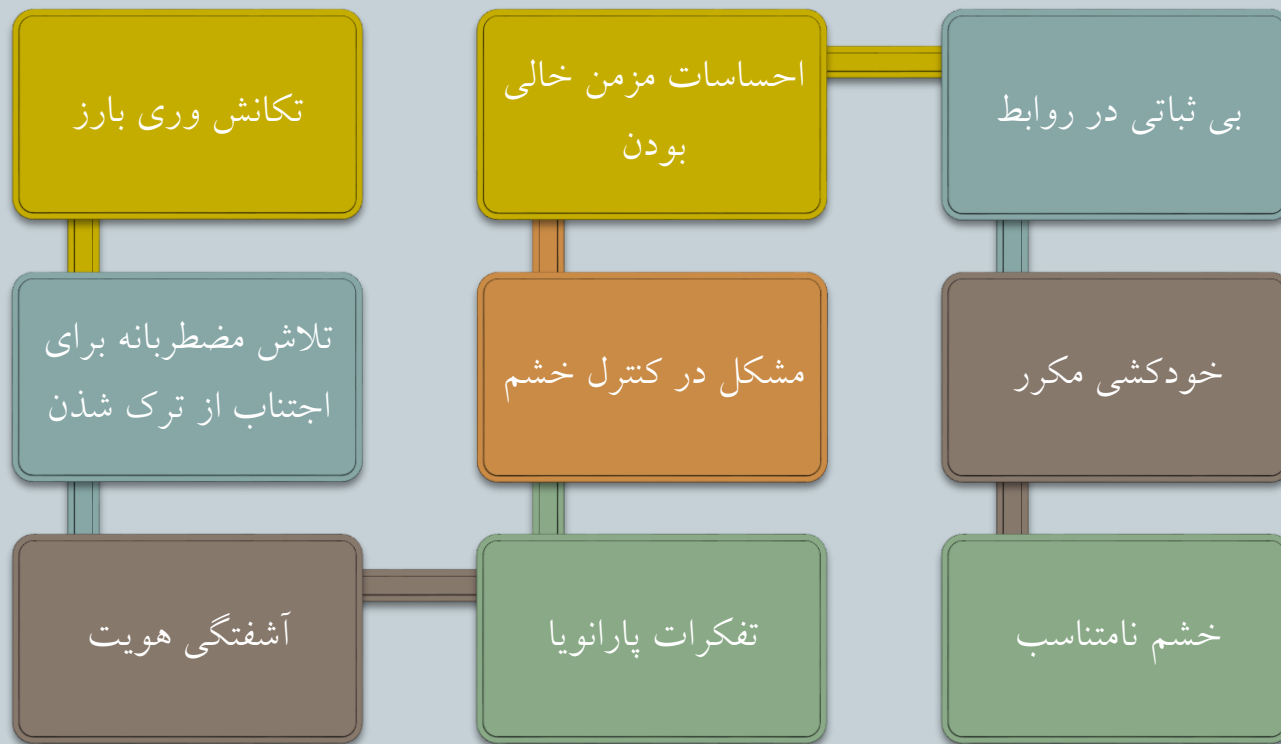


- الگویی فراگیر از بی توجهی به قانون
- تجاوزگری
- زیر پا گذاشتن حقوق دیگران
- شروع از ۱۵ سالگی
- میزان شیوع در مردان ۳٪ و در زنان ۱٪

اختلال شخصیت مرزی



علائم :



اختلال شخصیت نمایشی



- اشکال در جنبه هیجانی و بروز آن
- خصوصیات: هیجانات شدید و زودگذر- رفتار پرزرق و برق نمایشی و برون‌گرایانه
- به ظاهر خونگرم و اجتماعی- در ارتباط با طرف مقابل خودخواه
- بی توجه بی حرمت استثمارگر تهدیدکننده
- توجه طلبی- بسیار تلقین پذیر- قضاوت سریع و بدون استحکام- رفتار اغواگرانه و خیال پردازی جنسی
- مکانیسم دفاعی: واپس زدن و تجزیه
- شیوع: ۲-۳٪ و بیشتر در زنان



Histrionic Personality Disorder

اختلال شخصیت خودشیفته (نارسیسم)



- خود والا بینی - شاخص بودن
- اشتغال ذهنی دائمی با تخیلاتی درمورد موفقیت
- مغرور و نیازمند تمجید افراطی
- برای رسیدن به اهداف از سایرین بهره کشی میکنند
- حسود و فاقد هم حسی
- شیوع : کمتر از ۱٪



اختلالات شخصیتی دسته C



• دسته اختلالات شخصیتی با تفکر یا رفتار مضطرب و وحشت زده

۱. اختلال شخصیت اجتنابی
۲. اختلال شخصیتی وابسته
۳. اختلال شخصیتی وسواسی جبری

اختلال شخصیت اجتنابی (دوری گزین)



- شیوع : بین ۱٪ تا ۱۰٪
- در مردن و زنان تقریبا به یک میزان دیده میشود
- در صورت کمبود منابع حمایتی امکان ابتلا به افسردگی اضطراب و خشم



اختلال شخصیت وابسته



شخصیت وابسته

خویشتن: نیازمند ضعیف ناامید بی
کفایت

دیگران: نیاز به یک مراقبت کننده

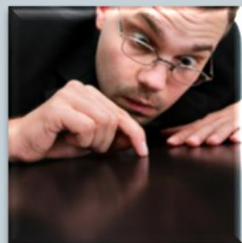
باور: برای بقا نیازمند دیگران

اختلال شخصیت وسواسی-جبری



ویژگی های شغلی

- تمایل به انجام تمامی کارها به تنهایی
- فرسودگی شغلی



صفات

- کمال گرایی
- در پی معیارهای بالا
- استرس و اضطراب



ویژگی ها

- اشتغال ذهنی به نظم
- کمال گرایی
- کنترل ذهنی
- روابط بین فردی
- فقدان انعطاف
- پذیرش و گشاده رویی
- بسیار دقیق

خصوصیات اختلال شخصیت منفعل پر خاشگر



به طور نافع در انجام وظایف اجتماعی و شغلی مقاومت میکند

از عدم قدر دانی و سوء تفاهم دیگران شکایت میکند

- عبوس و اهل مجادله است
- بین مخالفت خصمانه و پشیمانی در نوسان است



بدون دلیل از افراد و صاحبان قدرت انتقاد کرده و آنان را تحقیر میکند

- نسبت به افرادی که آشکارا خوشبختتر هستند حسادت میکند
- شکایتهای دایمی از بدشانسی دارد

سایر اختلالات



اختلال سادیستی (دیگر آزار)

اختلال مازوخیستی (خود آزار)

- لذت از مورد آزار و اذیت قرار گرفتن توسط دیگران

- رفتارهای خشن
- تحقیر آمیز
- پرخاشگرانه
- لذت از ذفتارهای پرخاشگرانه علیه دیگران و لذت از ناراحتی سایرین





از توجه شما سپاسگزارم